

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefranțite se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Prospecte.

Sibiu, 9 Decembrie n.

În conferința de Vineri noaptea partidul independențist de sub conducerea deputatului Kossuth cu mare majoritate a luat concluderea de a sista obstrucțiunea, și de a restabili ordinea în parlament, dându-i acestuia posibilitatea de a funcționa din nou normal și a vota proiectele de legi prezentate de guvernul contelui Tisza.

Partidul rășboinic s'a redus deci numeric prin acest conclud al partidului independențist, și nici obstrucțiunea tehnică nu o va mai pute încerca cu succes.

Nu este chiămarea noastră să facem istoria acestei crâncene lupte în viața parlamentului nostru, nici să scotem la ivelă succesele acestei lupte.

Mai puțin vom aprecia întru cât prin lupta aceasta aproape de un an s'au redus drepturile Coronei cu privire la armata comună.

Pe noi ne interesază faptul, că s'a stabilit pacea, și parlamentului i-s'a dat posibilitatea de a lucra.

Intră condițiunile sub cari opozițiunea a abstat de la obstrucțiune sunt unele, cari în țesă generală pot fi considerate ca folositoare tuturor popoarelor din patrie, unele însă sunt față de dreptate în contra popoarelor nemagiare, și în special și în contra elementului românesc.

Ministrul-president a declarat în ședința parlamentului, că va căuta, ca să se estindă dreptul electoral în scopul de a contribui mai mulți cetățeni la promovarea interesului statului, că va reduce censul, că va aronda din nou și în mod mai just cercurile electorale pentru deputații detali.

Principiile acestea bine aplicate pot fi folositoare tuturor cetățenilor fără deosebire de limbă și de confesiune, și noi Românii din inimă vom saluta și vom încuraja ori-ce lucrare menită de a promova binele comun, și prin acela înflorirea patriei.

Ne-a atins însă de tot dureros declarațiunea ministrului-president, că va lua măsuri mai radicale și mai eficace în favorul limbei magiare, ca să se ajungă în cele din urmă scopul urmărit prin legea care a introdus limba magiară ca studiu obligat și în școlile elementare.

Ce părere am avut noi în privința acestei încă de la început, de când legea era proiect încă, cum am resonat noi oficial ca biserică, aceea este cunoscută lumii, este cunoscută tuturor cetitorilor nostri și este eternizată în actele publice ale bisericii noastre.

Temerile noastre, vederile noastre s'au dovedit de corecte, de patriotice, și ori-ce încordare de a mai merge mai departe cu magiarizarea instrucțiunii publice în școlile populare, este vedită tendință și încercare de a ne împedeca în mersul nostru cultural.

Politica șovinistă dusă la estrem și la programul baronului Bánffy, nu este chiămată a încălzi inimile popoarelor nemagiare, ea nu va aduce mai aproape acele inimi, și nu va împintena la o lucrare comună în interesul patriei.

Cât timp elementul magiar voiește a se înmulți numeric prin forță brută, toate popoarele vor trebui să se pună în apărare pentru cel mai scump tezaur aici pe pământ, pentru dulcea lor limbă maternă.

Cât timp puterea statului va păși agresiv în contra noastră, noi în mod instinctiv suntem provocați la apărare, și fără nici un scop nobil, fără de nici o rațiune se provacă o luptă continuă, și o vecinică temere și îngrijorare.

Este falsă teoria, că statul acesta numai contopind toate popoarele în rassa magiară mai poate exista.

Ani o mie am trăit noi aici, fiecare cu limba sa, fie-care cu datinile și obiceiurile sale, fie-care cu individualitatea sa națională, și trecutul de ani o mie a justificat ca corectă teoria primului rege magiar, că țera cu numai o limbă este slabă și fragilă.

Politica înțeleptă a primului rege magiar, observată și azi cu sfințenie,

ar face din țera acesta țera cea mai binecuvântată.

Șovinismul, în direcțiunea de a magiariza înțregă instrucțiunea publică, poate ridica în opiniunea publică pe mulți cari azi liciteză în frase cari de cari mai bombastice, bine însă nu va produce.

E ceva paradox, ca tocmai când faci un an de zile obstrucțiunea cea mai înverșunată în favorul limbei tale, să pretinzi tocmai contrariul de la deapropoalele țeu.

Am regreta mult, când și guvernul actual ar continua să samene vânt spre a secera furtună.

Din dietă. Inceputul ședinței de Luni a avut încă tot aspectul ședințelor obstrucționiste, în cât ugronștii și cei câțiva intransigenți din partidul popular și disidenții partidului kossuthist au încercat de nou prin propuneri de modificări în procesul verbal să împedeca intrarea în ordinea de zi. Abia au dus-o însă până la 11^{1/2} (o oră și jumătate), când votându-se autenticarea procesului, a urmat dezbaterea proiectului de lege despre contingentul de recruți, la care a vorbit deputatul Lovász (obstrucționist din partidul lui Ugron).

La finea ședinței s'a votat unanim propunerea făcută de ministrul-president Tisza pentru scoterea din vigoare a concludului despre ședințele paralele.

Ședința proxima azi (Mercuri), cu continuarea dezbaterii asupra proiectului amintit.

Pentru a-și preciza atitudinea față de guvern în situația schimbată prin sistarea obstrucției din partea partidului kossuthist, partidul popular a ținut Luni seara conferință sub prezidiul contelui Zichy Aladár, fiind prezent și bătrânul conte Ferdinand Zichy, întemeietorul partidului. După discuție îndelungată și vehementă, în care Zboray, Kovách Pál, Buzáth și Kaas pledau morțiș pentru continuarea obstrucției, s'a enunțat ca conclud, că: partidul persistă pe lângă principiile sale de până acum, nu dorește obstrucția, dar membrilor sei le lasă în voie să participe la discuția parlamentară după bunul lor plac.

Cu toate acestea se dă cu socotela, că în curând va sista și el obstrucțiunea, rămânând apoi în

șirul obstrucționistilor numai cei din fracțiunea ugronistă a partidului independențist și vr'o doi-trei eșiți din partidul independențist de sub conducerea lui Kossuth.

Conferința preoțescă și învățătorescă

din tractul Sibiului.

— Raport special. —

Sibiu, 19 Novembre v. 1903.

În conformitate cu cerculariul-convocătoriu al oficiului protopresbiterial din 26 Octombrie nr. 1040, eri, în 18 Novembre v. s'a ținut conferința mixtă a preoților și învățătorilor din tractul protopopesc al Sibiului, în edificiul școlii din suburbiul Iosefin.

Conferința, căreia i-a premers oficierea serviciului divin și invocarea duhului sfânt, a fost deschisă și condusă de părintele protopop tractual Ioan Papiu, cu totă demnitatea recerută.

După prezentarea rapoartelor de sub nr. 2 literile a, b și c din convocătoriu, a urmat deschiderea conferinței prin o frumoasă vorbire a protopresbiterului și foarte potrivită momentului, în care ne reamintește timpurile de aur și de adevărată însuflețire ale nemișcării arhieru Andreiu, a cărui figură cu cât timpul înainteză, cu atât apare mai măreț; ear' ideilor născute în așera lui minte abia acum începe a li-se da o formă precisă și o adevărată valoare. Căci, zice el protopop, el a fost inițiatorul și al acestor conferințe, el a cunoscut însămnătatea acestor întruniri pentru perfecționarea ulterioară a preoților și învățătorilor, de la cari conducători depinde în mare parte progresul și viitorul poporului nostru. În fine punând fie-căruia la inimă a-și implini chiămarea cu tot zelul și abnegațiunea, într' vîi aclamări declară ședința conferinței deschisă.

După constatarea prezențelor: 27 preoți, (absenți numai 2, ambi cu scuză), ear' învățătorii toți prezenți, se constituie biroul, alegându-se notari parochul Iosif Enescu din suburbiul inferior, învățătorul Candid Popa de la școla de aplicație a preparandiei, ear' pentru autenticarea procesului verbal preoții Petru Simion și Ioan Vințelieri.

Se cetesc apoi prin notariul Popa cercularele consistoriale: nr. 1053, privitor la

FOIȘORĂ

Șovinismul confesional în istoriografia românească-ardelenă

— Studiu critic. —

(Urmare).

Față de aceste apretieri ortodoxe se așeză în rënd de bătaie păreri istoriografice „uniți”, dintr' cari unii atribute actului unirii aproape aceeași importanță ca nașterii lui Christos. Ear' cei mai mulți consideră pe Atanasie drept om providențial, care a venit să scape Româniimea ardelenă din ghiara peirii. Dór' singur Barițiu este acela, care, de și unit, recunoște, că bietul Atanasie n'a fost de loc vre un om la locul său în acele timpuri de grea cumpănă. El spune apriat, că cu sfârșitul secolului XVII. trecând Ardélul în stăpânirea Habsburgilor, timpurile mari și momentele decisive sosiră, dar' afară omeni mici. Și Atanasie într'adevăr a fost un om mic, care la nici un cas nu poate fi considerat o individualitate istorică. A fost și el unul dintr' acei prelați, cari vin și se duc nelăsând în urma lor de cât un nume înreștat la catastichul celșor

cărora întemplantarea li-a pus în mână o cărjă de păstorie, pe care purtându o nu au putut influința întru nimica nici timpul lor, nici turma păstorită de ei. Că Atanasie așa a fost, ni o spune destul de lămurit Samuil Klein: „Atanasius ignarus linguae Latinae et Germanicae totum Hevenesio tamquam fideli commisit, non praevidens et sciens interesentias machinationesque jesuiticas, quas postea cum sera poenitentia recognovit. Nam Jesuitae magis Valachos lucrari, quam animos satagebant, ut illis dominarentur”. Dar' — vor zice cei cu devisa: *Unio salvifica* — Klein de aceea a scris așa, fiind-că se avea rău cu Bob și începuse a cocheta cu „neuniții”.

Bine. Dar' putem aduce și o părere contemporană conglăuitore cu relatarea lui Klein. Bătrânul lobonț, Mihail Cserei, scrie despre Atanasie: „Și mergând el la Viena, cardinalul Kolonic l'a primit cu mare cinste și i a aruncat un lanț de aur în grumaz: acesta i-a fost totă mergerea înainte, că tocmai precum lucră dracul, de caută voia omului, până ce îl aduce la păcat, apoi îl poartă pe unde vrea,

¹) La Dr. G. Popovici, o. c. p. 147 reproduc din „Folia pentru minte animă și literatură” a. 1863 p. 179.

așa au făcut și cu vlădicul până când l'au apucat în cursă; pentru că popistașii cu totă șfiala (nagy submitioval becsüllék) îl cinsteau până atunci, ear' după aceea i-au luat totă ocărnuirea din mână și este un iesuit lângă densus pururea, fără de a căruia știre și voie nici o carte poate scrie cuiva. Bucuros s'ar lăsa de unire ca acesta, dar' nu l' lasă. De a mâncat sărat bee, că adevărat i or umplut păharul (Ha sóst ett, igyék, mert bizony meg-tótték a pohárt.”)

Însă la acestea vor reflecta uniții, că lui Cserei nu i-se poate da creșământ, fiind-că el a fost calvin și ca atare dușman declarat al unirii. Dar' abstrăgând de la coloritul calvinesc al relatării sale, va trebui să recunoască oicine, că spusele lui se basază pe starea adevărată a lucrurilor. Acest adevăr exprimat atât de clar la Klein și la Cserei, l'a acceptat și dl Jorga, care de și pare a-și fi scris cartea sa „Sate și Preoți” sub influința unei atmosfere blăjenești, la pag. 190 stabilește totuși în chipul următor importanța, adevărat lipsa de importanță a acestui neputincios vlădică: „Putere de fapt nu i mai rămăsese nici una acestui

²) Șincai vol. III, p. 203. după Nagyajtai Cserei *Mindely* historiája (în ediția de la 1862 p. 287).

vlădică pentru Românii împăratului catolic Credea, ce voise alții să credă și să îndatoria să mērgă și mai departe pe această cale, *iscăind ce i-se va pune sub condeiu*. Sinodele erau adunate cu învoirea altuia, care le presida el mai mult de cât episcopul și le îndrepta în-cotro credea că trebuie. . . . Recunoscând nepriceperea și nesiguranta-i morală, Atanasie abdicase și din momentul întăririi lui la Viena, el trecu teologului („pedagogului” seu, ziceau Calvinii) întregimea misiunii sale de păstor sufletesc: judecata, cercetarea satelor, îndreptarea năravurilor rele, numirea, schimbarea și scoterea preoților. Pe lângă acest adevărat stăpân al diocesei românești ardeleni, el era numai o *umbră strălucitoare*. Cu dînsul sau fără dînsul, puțin întrebat și încă mai puțin ținut în seamă, era același lucru și după această mare ceremonie din Iunie 1701 se poate zice că el dispăre. Mórtea lui, în 1713, nu tulbură întru nimic desfășurarea împrejurărilor, pe care în viața lui le înrîurise așa de puțin.

Acosta este icóna adevărată și istoricește acceptabilă a „Marelui Atanasie”.

* * *

Dintr' istoriografia uniți Papiu Ilarian și Barițiu sunt cei mai moderați și mai puțin

activitatea ce au să desvölte conferențele preoțești; nr. 1420 privitoriu la decreșterea vasei preoților și a cauzelor cari le produce, cum și la mijlocele de ridicare a lor și a poporului nostru; nr. 12408 privitoriu la instrucțiunea l. magiare; nr. 12900 în cauza ocupațiilor laterale ale învățătorilor; nr. 5430 privitoriu la îndreptățirea învățătorilor la al II-lea cincuenal; nr. 6416 în cauza așternerii conspectelor copiilor obligați a cerceta școala, la antiștiile comunale; nr. 10,002 în cauza încasării sîdoxiei; nr. 11133 privitoriu la regresul ce se constată în cântări la unii învățători mai tineri.

Parte din aceste cauze fiind deja rezolvate; car' parte în curgere, după deslușirile date de protopresbiter se iau la cunoștință.

Discușiune interesantă s'a desvölta la cestiunea cântărilor bisericesti, cari în timpul din urmă în unele părți au regresat.

Parochul Iosif Goga din Reșinari își cește operatul său privitoriu la compunerea unui „Plan cronologic“ care se primește pe lângă puține întregiri.

De asemenea se primește și elaboratul lucrat de parochul Ioan Vințelariu pentru stabilirea unor norme pentru îndeplinirea celor cuprinse în „Planul cronologic“.

Vie discușiune a provocat proiectul de statute pentru ajutorarea preoților și învățătorilor elaborat de conferența învățătorască din cercul Sebeșului, din care a rezultat, că într-o conferență aderază la înființarea aceluiași fond, primind propunerea referentului Ioan Druhora, ca acel fond să fie de asigurare și nu de ajutorare.

Cu aceste fiind timpul înaintat, celelalte elaborate, cum și planul de împărțire a orelor se amână pe conferențele proxime.

O idee salutară a fost această a dlui protopop, conchiământul pionierilor culturii din tract, preoți și învățători, pentru a ne auzi reciproc eventualele scăderi și a căuta modul de sanare al lor, spre folosul nostru și al causei pentru carea suntem puși a munci. Deci numai profita am putut de la întru-nirea această.

La încheierea conferenței parochul Iosif Goga a dat expresiune mulțămirii în numele conferenței dlui protopop pentru bunul tact cu care a condus discușiunile, dorindu-i vi-
eștă lungă și deplină sănătate spre binele și progresul bisericii și școlii ortodoxe din acest tract. *Brumărel.*

„La Romania“

de Ugo Alimenti.

Zilele acestea a apărut în Roma, în editura Roux și Viarengo un frumos volum intitulat „La Romania“ și datorit distinsei pene a dlui Ugo Alimenti, profesor, și director al telegrafelor și postelor din Italia.

Dl Alimenti a vizitat și a studiat România, nu numai cu firăscă curiositate a unui străin și om de știință care vrea să se înfruiască, ci și cu adevărată dragoste de frate.

inficiată de șovinismul confesional. De aceea, în cărțile lor, pe lângă părțile bune ale unirii nu esitară a enumera și pe cele rele. Mai ales la Ilarian — fiind-că el își scrisese istoria sub imediata înfruire a mișcărilor naționale din 48 — găsim cuvinte aspre la adresa aceluia, cari pe tema confesională ar mai încerca să desbina pe Români încă și „astăzi, în acest secol al luminării, astăzi, când Românii n'au timp de a se certa despre săcăturile cele în-tunecate ale teologilor celor obscuranți, cari n'au sau nu vreau a lucra altceva mai folositor pentru umanitate: ci Românii au de a îmbrățișa și apăra cauza cea de trei ori sfântă a naționalității, care se află în pericol mare de toate părțile de cătră inimicii Românilor“ ...¹⁾ (un avertisment, care, durere, încă nici azi nu și-a perdut rostul!).

Pe când Papiu scrisese sub impresiunea unui entusiasm juvenil, — de unde a și rezultat apoi defectuositatea și lipsa de valoare științifică a operei lui, — Barițiu dimpotrivă, trăind până la adânci bătrânețe avuse vreme să chibzuiască mult, îndelung și temeinic asupra singularităților părți ale istoriei noastre na-

Dovadă următoarea dedicație din fruntea volumului:

Poporului român, fratele nostru de sânge și de valoare, care în încetă desvölta-re de XVI secol, esemplu foarte luminos, a avut puterea aprăpe unică de a menține neatinsă, luptându-se zilnic, fibra sa latină, printr-o populațiune barbare și tirane, de origini diferite de a sa și toate dușmane, și care în mod tenace a voit și a obținut independența sa, viața sa liberă politică și civilă, această scriere modestă, slab semn de nemărginită admirațiune.

Cuprinsul cărții arată că autorul a ținut să pună publicul italian în stare să facă de aprăpe cunoștință cu poporul român, atât în ce privește trecutul lui cât și situațiunea de acum. O simplă reproducere a sumarului cărții va arăta această. Volumul dlui Alimenti cuprinde:

Dedicațiune. Introducere. Istoria veche — Evul mediu — istoria modernă. Geografia. Baze și populațiune. Cestiunea israeliților. Religione. Limbă și literatură. Arte frumose. Obiceiuri și moravuri. Împărțirea politică-administrativă. Justiție. Representarea diplomatică. Instrucțiunea publică. Bineface-rea. Apărarea națională, armata. Agricultură, industria și comerțul. Sistemul monetar; greutate și măsuri; finanțe; căi de comunicație; canaluri; marină. Telegraf; telefon; poștă; drapel; stemă. Iredentism. Conclușiune.

Pentru-ca să se vadă spiritul acestei lucrări, merită a răspândi cunoșterea țării române în Italia, reproducem aci o parte din concludiunea studiului dsale:

„Ajunși la sfârșitul greii, dar' plăcutei noastre lucrări, se pare că nu e fără de rost a ne avânta puțin în acele reflexiuni și prevederi pentru viitoriu, pe cari la început nu le facem și cari totuși fie-căruia îi sunt inspirate din cetirea a aceea ce a fost de la început, a devenit pe urmă, și este astăzi România.

Aușim de un popor barbar, care s'a stabilit în Europa, pe malurile Dunărei inferioare, care a luptat în mod valoros cu puterea romană, a învins, a fost pe urmă învins, și, dominat de secolii de viață comună cu cuceritorii, a adoptat de la ei obiceiurile și limba și în legăturile de sânge cu latinii s'a fusionat în mod indisolubil cu elementul italic.

S'au bucurat astfel de ani fericiți; pe urmă barbarii, cari aveau să distrugă Imperiul roman, căzură asupra țării.

Impărații Romei retraseră legiunile lor din nenorocita Dacia, care timp de câteva vécuri fu parcursă, în lung și larg, de falange de popore asiatice furioase, așa că locuitorii ei fură nevoiți a se refugia în Carpați, unde trăiră sute și sute de ani, menținând intactă și pură rasa lor, obiceiurile și limbajul lor.

Trecând furtuna, ei descinseră la vale și se uniră în principate libere. Puțin în urmă însă avură de luptat cu Turcii, cari se revărsaseră asupra vechiului continent, distrugând totul în trecerea lor.

ționale. Dar' când s'a apucat tocmai în amurgul vieții sale să înfrîpe într'un singur tot aceste părți izolate, adevărat că era foarte „strîmtorat de timp“.²⁾ De aceea într-ale sale 3 volume nu ni-a putut da de cât tot numai părți singuratică, lipsind dintr-o parte legătura organică, chiagul, care ar fi trebuit să lipescă la olaltă părțile reschirate, într'un tot nedes-părțit.

Și într-o parte a acestor părți poate cea mai bună, cea mai temeinică și mai pragmatic tractată e tocmai partea referitoare la unire. În general, Barițiu nu poate fi învinuit de șovinism confesional, ci mai curând de cel național. Atacurile ce se cuprind în istoria lui la adresa metropolitului Șaguna, nu pot fi socotite ca isorind din șovinism confesional, ci sunt a se considera ca efluxul contrarietății politice și al divergențelor de păreri, ce s'au ivit la 1865/7 într-o marele arhieru și într-o marele publicist și istoriograf. Că istoriografia lui Barițiu la acești ani ar fi pronunțat antișaguniană, nu se poate vedea din text; ci reiasă în mod incontestabil din scrisorile publicate în suplimentul adaus la vol. III, cu deosebire din cele publicate la pag. 535—539 și 542,

Fu o luptă seculară, în care se cunoșcu de lume temperamentul virtuților răș-boinice ale Românilor. Invingători și învinși alternativ, mai apărându-se și de alte popore, ca Polonii și Austriacii, ei fură un fel de jucărie în mâna Furcilor pe o perioadă ore-care, care ajunge până la sfârșitul primei jumătăți a vécului trecut.

Dar', în puțini ani următori se înde-plini o foarte mare schimbare. Românii, în înțelegere unanimă de acum înainte voră să fie uniți într'un stat tare și liber, și după o tentativă făcută în 1858, realisară dorința lor câțiva ani în urmă, în 1866, cu regele Carol. Fără a mai fi preocupati de gândul politic al zilei de mâne, de libertatea civilă, ne mai trebuind să asculte de guvernanții străini, frații nostri prosperară, crescură repede în număr, se uniră tot mai strîns în sublimul sentiment al patriei, care, după cum era în antea Romă, e încă la ei mai puternic de cât interesele și chestiunile de partid. Fură compilate și puse în vigore legi foarte bune — sufletul poporelor, actele autorității directive se inspirară la cele mai înalte sentimente de dreptate și moderațiune.

Cultura progresă imens și se răspândi pretutindeni. Se deschiseră multe instituțiuni de instrucție și de educație. Nici sentimentul frumosului nu fu neglijat. Agricultură în-flori, și prin ea se procurară surse de căștiguri oneste stăruitorilor și tarilor muncitori.

Comerțul fu îngrijit, esportațiunea se născu și luă repede o întindere gigantică. Nu pôte fi capabil de toate acestea de cât un stat cu o fire viguroasă și deplin conștient de misiunea sa.

Cine face asemenea pași, nici-odată nu se mai pôte opri.

Care e starea actuală a României?

Se pôte spune repede. Avem în ea o națiune foarte tinără, da, dar' de o vîrstă care punându-se în raport cu timpul și în același timp cu îndrăsnela și vîgorea sănătoasă a tineretului, nu are defectele comune.

O națiune compusă din șese milioane de frați ai nostri, deore ce sunt născuți din aceeași tulpină, care în fie care zi vrea să afirme propria-i existență, și o face, progresând cu pași titanici în calea muncii și a studiului, printr-o invidia celor puțini dar' și admirațiunea celor mulți, a tuturor bunilor, a oinștilor, în special a italienilor, fără nici o excepție.

Și bine înțeles, cine mai mult de cât noi ar trebui să fie satisfăcuți că nenorocirile, cum și réua guvernare a străinilor, mizeria, răș-boiul permanent s'au depărtat, și pentru totdeuna — o credem și o sperăm — de frumosul pământ român, locuit de un popor căruia nu numai îi curge în vine sângele progenitorilor nostri, dar' care a suferit contimporan cu noi aceleași, pe cât de crude pe atât de gloriose alternative?

Și într'adevăr, istoria română are toate punctele sale principale asemănătoare cu a noastră, destinele micului, dar' mândrului stat au o serioasă legătură cu acele ale patriei noastre: Italia.

Amendouă, în același timp, am trebuit să luptăm și să succumbăm unuia și aceluiaș duș-man, barbarul de la nord; și noi l'am avut în casă vécuri peste vécuri; amendouă aprăpe în același period, am suferit secolii și secolii de sclăvie. Istoria evului mediu și a celui modern e și a lor.

Ambele națiuni divizate, desbinate atâtea timp, numărăm perioade de lupte contra opresorilor, încercând cu multiple tentative de a căpăta libertatea, ambele am suferit și am luptat, fericiți sau nu, tenaci, tari și valoroși în totdeuna. Amendouă în aceeași curgere de timp am îndeplinit ceea ce fusese un vis iubit al mii de patrioți, atât într'una cât și în cealaltă țară: scăparea de robie; aprăpe în același an noi am voit și la sfârșit am fost împreună liberi, sub un rege bun și vitéz.

Amendouă am progresat foarte repede pe calea sfântă a civilizației. Și în fine — reflexiune foarte dureroasă — amendouă n'am putut avé cu noi în libertate pe toți aceia cari totuși trebuiau s'o dobândescă; da, amendouă numărăm încă sute de mii de frați conaționali — milioane chiar — cari gem pe un pământ care a fost deja al nostru, sub jug străin, bine-cuvântând și invocând prea sfântul nume de patrie.

Da, România și Italia, cu totă distanța care le desparte, sunt mereu și în totdeuna mai fidel unite, nu din cauza reciprocilor legături de patron și servitor, ci din cauza aceluia de amicitie adevărată și tare, pe care o eă comunitatea rasselor, a istoriei și a simpatiei reciproce.

Dacă aci în Italia, aprăpe nimeni înainte de 1870 nu știa că România — noua națiune — este locuită de un popor de sânge latin, foarte repede însă în urmă fu cunoscută și apreciată de frații liberați.

Și pentru această nici o dată România și Italia, reciproc, n'au lăsat să trecă ocașiunea favorabilă a unei aniversări, a unei comemorațiuni, a unui congres etc., fără a întări legăturile afectuose indisolubile cari le legă.

Și încă dacă trebuie în mod sincer, în mod conștient să spunem adevărul, în această luptă de dragoste și de amintire antică, Dacia Felix a învins și va învinge în totdeuna asupra noastră și mai mult de cât noi. Da, este adevărat, Românii cu foarte mare dragoste n'au lăsat să se piardă nici o dată ocașiunea de a demonstra sentimentele lor dulci și afectuose cătră noi.⁴⁾

Cartea dlui Alimenti e înfrumusețată de numeroase ilustrațiuni, alese toate în scopul de a face, ca publicul italian să cunoască bine felul de a fi al poporului român.

Corespondențe.

(Prelegeri populare în Seliște).

Seliște, 6 Decembre st. n.

Cu ziua de astăzi s'a re-nceput șirul prelegerilor populare în comuna noastră, care șir fusese întrerupt în anul trecut pentru-că ne lipsia un local care să cuprindă numărul cel mare al celor ce vin să asculte aceste prelegeri instructive.

față de „neuniți“ observăm în istoria lui acolo, unde vorbește de apărătorii ortodoxiei. Despre Gavriil Nagyszegy, cel dintău care se împotrivi energic unirii, pretinde a ști, că „fi lipsia o dogă, era corupt și deșuchiat“.¹⁾ Pe Ioan Circa îl recunoște mai luminat, de cât Atanasie, fiind-că studiase în renumitul colegiu calvinesc din Aiud, dar' se supără pe Hurmuzachi, că îl declară pe Circa de apărător ferbinte al ortodoxiei. Barițiu îl numește fariseu atât pe Circa cât și pe alți preoți români din comitatul Hunedórei, fiind că trecuseră la reformație.²⁾ Dar' pentru ce ar fi farisei cei cari au primit reformația și pentru ce ar fi mai curați la suflet cei cari cădură victimă antireformației (= unirii)? ...

¹⁾ O. c., v. I., p. 221—222.

²⁾ Barițiu, I. c., p. 195.

(Va urma).

¹⁾ Papiu Ilarian: Istoria Românilor din Dacia superioară. Viena 1851, vol. I, pg. 72.

²⁾ Părți alese din ist. Trans., vol. I., p. 291.

³⁾ Părți alese, vol. III., p. 537.

Acum, de bine ce Dumnezeu ni-a ajutat să clădim o sală cum nu în multe locuri se poate afla, inteligența din lor, în o ședință, ținută în 29 Novembre st. n., a hotărât eărăși ținerea acestor prelegeri, cari sunt menite să substituie, „universitățile populare“ din alte țări mai binecuvântate de sorțe.

Prima prelegere a fost ținută de dl Dr. N. Calefariu, despre nutreminte.

Dl Dr. ne arată, că în general rezultatul unei bune nutriri atât pentru individ cât și pentru un popor, etc. este *sănătatea și bunăstarea*, pentru-că zice DSA: omul care se hrănește bine este mai întreprinzător, mai energetic, mai ușor poate suporta munca grea și totodată e mai puțin espus bolilor; ne spune că nutrire în sine are două scopuri: întâiu substituie materiilor pierdute prin munca de zi, și al doilea, spre a contribui la creșterea, la dezvoltarea corpului.

Vorbește apoi despre diferitele soiuri de nutreminte, clasificându-le după conținutul materiilor nutritive și după mistuibilitatea lor.

Cu deosebire vervă arată efectele stricicioase, ce le au beuturile alcoolice.

Ne spune apoi, că viața, după trebuințele nutritive, se poate împărți în 3 epoce.

Epoca primă este de la naștere până la anul al 24 lea. În această epocă omul trebuie să se nutrească cât se poate mai bine și mai mult, pentru-că în timpul acesta omul se dezvoltă.

Cu deosebire trebuie îngrijită nutrierea copiilor sub un an, când nu li-se poate da decât astfel de nutreminte, cari să fie cât se poate da nutritive și totodată ușor de mistuit. A da copiilor mici vin ori rachiu spre a-i face să doarmă, o consideră de crimă.

Epoca a doua începe de la anul 24 și ține până la 55.

În această epocă omul format are să suporte munca pentru agonizarea celor de lipsă pentru traiu. Deoarece munca această este la mulți grea, foarte grea, ei trebuie să se nutrească bine spre a putea suporta munca.

Epoca a treia începe de la anul 55. În această epocă organele de mistuire încep a slăbi, deci nutreminte mai grele nu le pot mistui; în urmare în această epocă trebuie dat trupului cele mai ușoare mâncări.

La întrebarea, cari mâncări sunt mai nutritive: cele de dulce, ori cele de post? — dl Calefariu răspunde că cele de dulce, cu toate că așa numiții vegetarieni susțin, că omul se poate pe deplin nutri numai cu mâncări de post sau mai bine zis cu mâncări din regnul vegetal.

Dar' și întră acestia sunt unii cari admit întră nutreminte și laptele și ouăle, și acest fel de nutrire e admisibil din multe puncte de vedere.

În fine vorbește despre nutrierea bolnavilor, arătând ce fel de mâncări trebuie să mănânce în diferitele bôle.

Intrăga prelegere a fost ținută la un înalt nivel și fie-care, care a luat parte la ea, și-a putut însuși multe și frumoșe cunoștințe. Dar' și bine e să se țină cât de multe astfel de prelegeri poporului, căci el cele mai puține cunoștințe le are din igienă, cu toate că de ea are mai multă lipsă în viață.

Cum suntem informați, în Dumineca viitoare la orele 4 p. m. se va arangia o festivitate cu cântări și declamări în amintirea marelui Andreiu. Tot atunci va prelege dl protopresbiter Dr. Ioan Stroia.

Leonil.

NOUTAȚI

Vivat sequens. Dl Dr. Nicolae Vecerdea, felicitat din partea unui amic pentru generozitatea cu care a întâmpinat apelul comitetului central al Asociațiunii relativ la înființarea muzeului etnografic, răspunde: „Te rog să primești sincera mea mulțăminte pentru frumoșă și încurajătoare felicitare pe care mi-o adresezi, pentru-că m'am înscris membru fondator al „Muzeului etnografic“. „M'am considerat de un vechiu datorăș al Asociațiunii, ca fost stipendist al ei din cl. III—cl. VI gimnasială. Prin urmare eu mi am achitat numai o datorie“. Este o rară virtute în ziua de astăzi recunoștința pentru binefaceri. Dorim, ca fapta dlui Vecerdea să găsească imitatori întră acei fosti stipendisti ai Asociațiunii, cărora le dă mâna.

Daruri de Craciun — sârăcilor nostri. La listele despărțământului femeesc înregistrat al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, cari circulă în scopul adunării de bani, vestiminte, alimente, ce se vor împărți în ajunul Nașterii Domnului întră sârăcii nostri, au binevoit a mai darui: Otilia D. Comșa, soție de profesor, 2 cor., cum și mai multe vestiminte; Victoria Popovici n. Joandrea, soție de prof., 2 cor., Maria Câmpian n. Simtion, soție de diacon 2 cor., Paraschiya I. Marcu, Ema I. Marcu, Elisaveta N. Joandrea, fie-care câte 1 cor.; Paraschiya N. Apolzan, 60 fil., Romul Joandrea, 50 fil., Raveca Wolff, Elisaveta Biró, Maria Motronea, véd. Maria Simtion, Maria P. Simtion, Maria D. Mohan, fie-care câte 40 fil., Maria Cârstea, Maria I. Logojan, Maria Jakob, fie-care câte 30 fil., Elena Medrea, Paraschiya Tălmăcean, Elena Iacobit, Maria Vintilă, Elena Arpășan, Maria Stinghe, Maria Lupu, Alexandrina Gabor, véd. Ana Imberșu, Maria G. Simtion fie-care câte 20 fileri. Pe când comitetul despărțământului aduce cele mai sincere ale sale mulțăminte pentru aceste daruri, îndrăsește totodată a vesti, că primește spre împărțire ori-ce soi de vestiminte (haine, albături, ghețe, pălării, rochii, fuste, palioane etc.) vechi, cari se vor repara și se vor împărți. Darurile benevole să se trimită la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Hymen. Agnes Cristea și Dr. George Măcelar, căsătoriți. — Sibiu, Novembre 1903.

De la comitat. Comitetul electoral central al comitatului Sibiu va țină Luni (14 Decembre st. n.) la 11 ore înainte de amiază ședință în sala mică a palatului comitatens. Obiectul ședinței: statorirea și publicarea listei alegătorilor de deputați dietali, valabilă pentru anul 1904.

Adunarea generală a 15-a a Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu, cum aflam, se va țină în comuna Săcel (lângă Săbște) în una din Duminecile lunei curente după c. n.

Alegere de capelan. Duminecă (6 Decembre n.) s'a efectuat alegerea de capelan cu drept de succesiune pe lângă parochul Ioan Șerb din Poiana (tractul Mercurea). Ales a fost capelanul personal al aceleiași paroch Aron Șerb. Actul alegerii a fost condus de protopresbiterul tractual Avram S. Păcurariu.

De la teatru. După cum am anunțat deja, reprezentațiunile teatrale aici în Sibiu s'au început în 29 Novembre. Din repertoriul săptămânii trecute o piesă a atras în deosebi atențiunea publicului: piesa „Das grosse Licht“ în IV. acte de Telia Philippi, reprezentată Marți și Sâmbătă. „Das grosse Licht“ tractează momente din viața de artist. În o capitală se zidește o catedrală; arhitectul acestei zidiri e un bărbat genial. Face cunoștință cu un pictor tânăr și talentat și contra voinței comitetului concrede acestui tânăr pictarea catedralei. (I. act). La al treilea tablou, care trebuie să reprezinte crearea luminei, după vorbele din Biblie: „Ear' Dumnezeu a făcut lumina cea mare ca să lumineze ziua și lumina cea mică, ca să lumineze, noștea“, urmăză catastrofa. Pictorul, în loc să picteze un tablou cu armonii dulci, blânde, pictază, vrând să creeze ceva apart, senzațional, un tablou în care sôrlele era ca un uriaș, luptându-se cu luna, alt uriaș. Arhitectul însă se înfôră și face imputări pictorului (II. act). Pictorul, Rasmussen, însă uită de recunoștința ce o datoră arhitectului, care l'a scos la ivelă și i-a făcut nume, și în loc să repareze tabloul în cele 14 zile, care măestrul, Lorenz Ferleitner, i-le dăduse ca termen, îl schimbă — dar' în locul sôrlei se pictează pe sine, ear' pe arhitect îl pictează ca lună: „lumina cea mică“. (III. act). În urma sbuciumărilor sufletesti pictorul cade greu bolnav și însă-nătoșindu-se se împacă cu arhitectul. În timpul acesta zidirea catedralei se termină. Se ține și primul serviciu; sus în turn stă măestrul cu pictorul și amândoi ascultă cu pietate glasul orgei și corul, ce se aude lin, ca o cântare din sferă mai înalte. De-odată însă pe pictor îl cuprinde eărăși demenția și după o luptă cu măestrul se aruncă jesa din turn... Toți actorii și-au interpretat rolurile foarte bine.

Duminecă sêra s'a dat frumoșă operetă „Der Betelstudent“. Publicul s'a grăbit a lua parte, ca să asculte delicioșele compozițiuni ale lui Millöcker. Sala a fost plină. Reprezentația a fost bine înscenată și bine studiată. Actorii au fost la înălțime, distingându-se cu deosebire dnii Redl, Kaufman, și Gùother — Pistol, ear' dintră dame: I. Paulmann, Minna Baviera și Tilli Artot.

Luni sêra s'a dat pentru prima dată comedia „Der Hochtourist“, care a produs multă ilaritate și multă bună dispozițiune. Publicul s'a amusat perfect.

Peste tot din reprezentațiunile de până acuma se poate constata, că dlui Bauer i-a succes să angajeze pentru acest sezon puteri escelente.

Societatea de lectură „Petru Maior“ a studenților universitari din Budapesta învita la ședința festivă ce o va arangia Duminecă (13 Dec. st. n.) în sala din etagiul I. al hotelului „Archiducele Stefan“ (István főherceg, Akademia-utca 1. szám.) în memoria metropolitului Andreiu baron de Szaguna. Începutul la 8 ore sêra. Oferte benevole în favoarea fondului societății se primesc cu mulțăminte și se vor cuita pe calea publicității. Programul ședinței îl vom publica în numărul următoriu.

Jefuirea unei biserici. Parochul Petru Perian din Trestia (tractul Zarand) ne scrie următoarele: În comuna gr. or. Trestia în 21 Novembre v. noștea niște ômeni rai și fără frica lui Dzeu au spart o ferestă la altariu și întrând în biserică au furat: din cele sfinte potirul, discul, stêua, copia și lingurița, ear' din celelalte odore de pe prestol două șfeșnice de nichel și luminile din tôte șfeșnicile, cum și de la iconostas trei lumini mari, două măsurite și patru ștergere frumoșe. După cum s'a vedut la fața locului, hoții au plănuit să fure mai multe odore, dar' pôte s'au înfricoșat și au fugit lăsând pe prestol pachetate — spre a le lua — Evangelia, Liturgiulul, un Ciaslov și o cruce de bronz, ear' jos pe padiment aşternut un felon lângă lada cu luminile cele mai mari și lada deschisă, spre a lua luminile: tot așa și lada precursoriței a rămas deschisă și ne luat nimic dintr'însa. Obiectele furate se descriu spre cunoștere: a) potirul de nichel sistem vechiu, coloré sură petată albăstru, la o margine a gurei cam turtit — ear' cam la mijloc puțin crepat, dar' reparat: — Stêua asemenea de nichel, cum și discul, ear' copia cu preșele de corn de vită, negru-albastru. b) măsuritele, una roșie-vênătă, alta albă cu inscripțiune în cornuri donată de Valeria Perian la anul 1893; c) pe un ștergariu este scris „R. P.“, adecă Rusalina Perian, care fiind cusute literile, de s'ar și descose tot s'ar cunoște locul unde au fost scrise. Dacă dintră cei cari cetesc „Telegraful Român“ ar observa aceste obiecte cu semnele arătate, — să binevoască a le confisca.

2000 corone plătesc aceluia, care îmi pôte dovedi, că testimoniile publicate nu corespond adevărului și nu sunt autentice. Fie-cărnia îi stă în drept a se convinge personal despre acesta. Din tôte cercurile societății se află scrisori de recunoștință și astăzi publicăm scrisoarea sosită la 16 Martie 1903. Aceasta sună: „Dlul Albert Müller în Budapesta, V. Vadsz-utca 42/V. Cam cu 5 ani înainte am comandat o cruce duplă electro-magnetică Nr. 86967 R. B., pentru-ce îmi esprim mulțăminta mea. Crucea mi-a ajutat de minune; m'a scăpat de durerile de inimă ce le aveam. Te rog a' mi trimite eărăși o cruce. Cu tôte stima, Ioan Oraftsik în Podolin“. Cine suferă de astmă, reumatism, podagră, ș. a. acela binevoiescă a și comanda crucea acesta.

La descoperirea lui Ramsay.

Primim următoarele:

În numerii 108 și 109 ai „Telegrafului Român“ subsemnatul am dat espresie destul de clară unor idei, ce dominază azi în chimie, idei cari ne aduc atât de bine aminte părerile alchimiștilor din evul mediu.

Am semnalat faptele marcante, ear' acum știința mai înregistrează descoperirea făcută de celebrul chimist engles Ramsay (oct. Remze), în urma căreia gazurile și razele emise de elementul radium, după câtva timp s'au transformat în helium. Acesta e un alt element chimic și descoperirea lui ne dă o dovadă despre esactitatea la care s'au ridicat cercetările chimice. Anume prezența lui s'a constatat mai întâiu în atmosfera sôrlei, (Lockyer, 1868) cu ajutorul acelei analize spectrale, în virtutea căreia știința de azi pôte determina cu esactitate: din ce substanțe constau corpurile cerești și îndeosebi planetele sistemului solar al nostru. De aci numirea („Helios“=sôre; — helium=substanță, element, care se află în sôre). Abia la câțiva ani s'a constatat că acest helium se găsește și pe pământ. Anumite minerale de Uran, întră altele, cleveitul — conțin helium, din care se pôte estrage prin încălzire, îndeosebi cu adaugere de acid sulfuric.

După aceste digresiuni, cari nu sunt de prisos, revin la obiect.

Părerea că un element se pôte transforma în altul au susținut-o per eminentiam alchimiștii evului mediu. Știința secolului trecut (1800—1900) abandonase cu dispreț această părere; pe de-asupra mai înfierând pe bieții alchimiști, până și prin manualele de școlă. Abia pe ici pe colo se afla câte-o minte luminată, care ne făcea atenți să judecăm cu mai puțină preocupare, ba să ne arătăm cu mai multă venerație față de memoria acelor alchimiști, cari în toiul cercetării lor după „piatra filosofală“, și în căldura tendinței lor de a transforma pietrele de rënd în aur, au surprins totuși o sumă de fapte impor-

ante pentru știință și ni-au inventat porcelanul, care — adevăr grăind — ne face mai multe servicii de cât aurul.

Acum iată, știința înaintată a zilelor noastre e pe cale de a accepta en bloc părerile atât de ridiculizate de savanții oficiali de ieri-alaltăieri.

Cum ne esplicăm faptul, și care e totuși deosebirea întră părerile alchimiștilor și părerea chimiei de azi?

Alchimiștii se țineau morțic de materie; chimia de azi consideră în primul rând forța. Alchimiștii erau materialisti, — chimiștii de azi sunt dinamisti. Se știe însă, că materialismul considera materia de cauză, ear' forța de efect al materiei, în vreme ce dinamismul de azi ne dovedește că forța e cauză, ear' materia apare ca un efect al forței. La dreptul vorbind, noi nu cunoștem materia, de cât grație forței, ce o înviează.

Scurt și cuprinzătoriu: până mai în zilele noastre acțiunea forței se erua prin studiul schimbărilor din materie; chimia de azi cercetază variațiile materiei din acțiunea forței.

Un eminent naturalist zicea odinioară: „Necesitatea logică ne îndrumă, ca trecând preste limitele esperimentării, în materie să privim isvorul și viitoriul splendid al vieții.

Chimia de astăzi restorină această propoziție, dovedind că tocmai: „In viețā residă isvorul tuturor formațiunilor materiei și viitoriul splendid al lor“.

Descoperirea lui Ramsay nu e de cât un pas în sensul propoziției din urmă.

Vlădeni, 30 Novembre n. 1903.

Gavriil Todici.

Cărți și reviste.

„Convorbiri literare“, fascicolul 12 dto 1 Decembre (anul de esistență XXXVII), au apărut cu următoriu sumariu: „Istoria politică a României de la 23 Martie 1888 până la 3 Octobre 1895, de Titu Maiorescu“, specimen din volumul IV. al lucrării dlui Maiorescu, ce în curând va apăre în editura librăriei Sococ în București; Lydda, roman de Duiliu Zamfirescu; Voicu, schiță de A. Basarabescu; Frica lui Iefteu, poezie de Alfred de Vigny, tradusă de A. Naum; Manifestări noue ale unei școlē vechi, de Iorga; Vladvodă călugerul, de Al. Lăpăduț; apoi recenzii.

„Conv. literare“ apar în București, în fascicoli lunari, și costă 15 corone pe an. Editor librăria Sococ et. Co. (Calea Victoriei nr. 21).

Stipendii pentru elevii meseriași.

Subscrisul comitet publică concurs pentru 8 stipendii de câte 50 cor. ce se vor împărți întră elevii (învețâccii) meseriași.

Rugările pentru împărțire — scrise și subscribe cu mâna proprie — să se adreseze cel mai târziu până la 31 Decembre v. a. c. Comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ în Nagyszeben, însoțite de:

1. Carte de botetz.
2. Atestat de la comună despre averea proprie sau a părinților.
3. Atestat familiar de la parochul locului despre familia părinților.
4. Atestat despre pregătirea școlară și eventual atestatul școlii elevilor-meseriași.
5. Contractul încheiat cu măestrul, înregistrat la autoritatea industrială.
6. Adevărta măestrului despre sporiu, diligență și purtare morală.

La împărțire vor avé întâietate elevii aplicați la meseriile mai puțin îmbrățișate de Români. Rugările elevilor cari au stipendii — nu se iau în considerare.

Sibiu, 8 Decembre n. 1903.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“:

Victor Torășianu
president.

I. Apolzan
notariu.

Posta redacțiunei.

Inv. I. M. Primit; vom vedé.
„Mulțămintele publice“ se vor publica mai târziu; acum nu se pôte.

Teatrul orășenesc.

Mercuri (9 Dec.): „Der Kellermeister“, operetă de C. Z-ller (a doua-ôră).

Joi (10 Dec.): „Die Herren Söhne“, piesă populară în 3 acte, de Oscar Walther și Leo Stein.

„Porumbăceana“

casă de economii societate pe acții în
Porumbăceana-inferior.

Anunț.

La casa de economii „Porumbăceana“, societate pe acții în Porumbăceana-inferior, începând cu 1 Ianuarie st. nou 1904, etalonul depunerilor spre fructificare va fi următorul:

5 1/2% se solvesc după depunerile vechi inclusive 31 Decembrie 1903, cum și după depunerile corporațiilor fără considerare la termenul de anunț.

5% se solvesc după depunerile particularilor fără declarație, că și vor lăsa banii depuși cel puțin un an.

4 1/2% se solvesc după depunerile particularilor fără declarație.

Contribuțiunea o solvește institutul.

Din ședința Direcțiunii ținută în 6 Decembrie 1903. [283] 1-3

Porumbăceana-inferior, în 7 Decembrie 1903.

Direcțiunea.

Nr. 925.

[277] 1-3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh în parochia Bogatu, tractul protopresbiteral Mercurea, prin acesta se scrie nou concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Reflecții la acest post au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor din vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta. Mercurea, 18 Novembre 1903.

In conțelegere cu comitetul parochial. Oficial protopresbiteral gr. or. Mercurea.

Avram S. Pecurariu
protopresbiter.

Sz. 7046/903. polg.

[279] 1-3

Hirdetmény.

Alolirott mint a nagyszabenyi kir. törvény-széknek f. évi november hó 23 án 6978 sz. a. kelt végzésével kiküldött eljáró bíró az 1893 évi január hó 3 án 356 J. M. sz. a. kiadott utasítás 61 §-a alapján ezennel közzé tesz, hogy Lámkerék község egész határára kiterjedő tagosítás iránti ügyben az előmunkálatok megkezdése, — jelesen

1. az érdekelt felek képviseletének rendezése,

2. a működő mérnök megválasztása,

3. a költség előirányzat elkészítése iránt tárgyalási határnapul 1903 év december hó 22-ik napját d. e. 8 órakor a lámkeréki községi irodába kitűzőm, melyre mind azok, a kik a tagosítás tárgya iránt tulajdoni ezimen érdekeltek azzal idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Együttal azon birtok rendezési mérnökök, a kik a működő mérnöki teendőket átvállalni szándékoznak felhivatnak a szerződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat a kitűzött határnapig alolirothoz vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

Megemlítettik, hogy Lámkerék község határa mintegy 5500 részlettel bíró 1870 holdnyi terület nagysága.

A tárgyalásra a kultúr mérnöki hivatal képviselője meghivatik.

A hirdetmény megfelelően közzétetetik és arrol érdekeltet értesítettnek.

Nagyszabeny, 1903. év november 28 án.

A kir. törvényszék polg. egyes bírāja.

Mihály

kir. törvényszéki bíró.

A apărut:

Modele de cusături românești

Prețul 50 fileri, plus porto 5 fileri.

Librăria archidieceșană.

Nr. 11771—1903 Plen. [280] 2—3

Publicare de licitațiune.

Consistoriul archidieceșei române ortodoxe din Transilvania, prin această publică concurs cu termen până la 1 Martie 1904 — pentru pictarea Iconostasului (catapitesmei) și a bisericii catedrale zidită în Sibiu.

Pentru lucrările de pictură internă ne stă la dispoziție suma de **50.000 corone**.

Iconele Iconostasului sunt a se picta în stil orientat-bizantin în ulei pe lemn de teiu, ear' pictura și decorațiunile păreților în Tempera și Caseintechnik, așa ca să corăspundă tuturor recerînțelor de artă, legilor de perspectivă și ale anatomiei corpului.

Condițiile de licitare se pot vedé în cancelaria Consistoriului archidieceșan până la 1 Ianuarie 1904.

Sibiu, 3) Novembre 1903.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 11771/1903 Plen.

[281] 2—3

Publicare de licitațiune.

Consistoriul archidieceșei române ortodoxe din Transilvania, prin această publică concurs cu termen până la 1 Martie 1904, pentru ajustarea internă a bisericii catedrale zidită în Sibiu, anume pentru lucrările de sculptură în lemn a Iconostasului (Templa), Amvon. Scaun arhieresc etc.

Pentru aceste lucrări ne stă la dispoziție o sumă de **50.000 corone**.

Condițiile de licitare se pot vedé în cancelaria Consistoriului archidieceșan până la 1 Iannarie 1904.

Sibiu, 30 Novembre 1903.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 11771/1903 Plen.

[282] 2—3

Publicare de licitațiune.

Consistoriul archidieceșei române ortodoxe din Transilvania, prin această publică concurs cu termen până la 1 Martie 1904, pentru procurarea candelașului pentru bisericii catedrale zidită în Sibiu.

Pentru aceste obiecte ne stă la dispoziție o sumă de **20.000 cor.**

Condițiile de licitare se pot vedé în cancelaria Consistoriului archidieceșan până la 1 Ianuarie 1904.

Sibiu, 30 Novembre 1903.

Consistoriul archidieceșan.

Pentru comuna Ucea-de-jos (comitatul Făgărașului) se caută un

cârcimar și boltăș

român, om harnic. Localitățile unde se va purta acesta negustorie sunt la cea mai bună poziție din comună. Detaluri dă primăria comunală. [274] 2

Cine voește să învețe

limba engleză

să-și comande următoarele două cărți:

Manual practic de limba engleză, de Marcel Schönkron subdirector al institutului „Stravolca“ din Craiova. Prelucrat în conformitate cu noul program al învățământului secundar și cu o nouă pronunțare a cuvintelor engleze, apropiată limbei române, de Dim. Calligari-Valsamachi, profesor la liceul „Mihailu Vitezu“. Prețul 3 cor.

Dicționar englez-român, de D. Calligari-Valsamachi. (Nrii 204—215 din „Biblioteca pentru toți“.) Prețul 3 cor. 30 fil. Porto pentru ambele 20 fil.

Librăria archidieceșană.

A eșit de sub tipariu în Tipografia archidieceșană:

OCTOICHUL CEL MIC

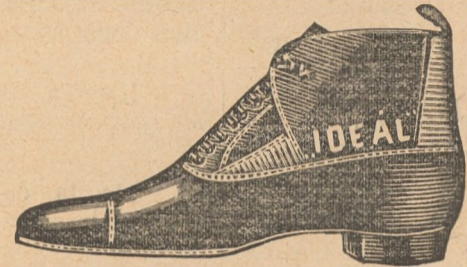
— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduéla Vecerniei, Utreniei și a Liturghiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmósele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani**. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

Numai marfă solidă și bună.

Am onórea a aduce la cunoștința onoratului public și domnilor militari, că pentru apropiatul sezon de érnă, mi-a sosit un bogat asortiment de

[261] 3—3

Ghete pentru militari, domni, dame și copii

frumóse și fără defecte

în orice sortă și de tóte prețurile, pe cari le-am cumpérat în persónă în Viena și Budapesta, și că le vînd pe lângă serviciu pre-venitor și cinstit cu cele mai eține prețuri.

Recomandându-mi întreprinderea onoratului public și domnilor militari, semnez

cu deosebită stimă

Victor Dressnandt

boltă de ghete

Sibiu, strada cismădiei 11

în drépta de la pórtă.

Comande după mészurá fără ridicearea prețului.

Pentru pacienții de stomach!

Tutur cari în urma récelii ori a prea marei împovărări a stomachului sau prin c. u. sumarea de mánčări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu neregu a' și-au contras bóle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgárciuri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din burueni renumite și recunoscute ca tãmăduitoare, cu vin bun; întărește și învioréază organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură conturbațiile de mistuire și influințéază puternic asupra noiei formări de sánge sánetos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de burueni bótele de stomach vor fi curate înca în formare. Să nu întârzie nime dar' a-l folosi încá de cu vreme. Simptome, ca: dureri de cap, rigáeli, arsuri în stomach, inflamații, améțeli cu vomări, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni

cu urmările lor neplăcute, maladii, dureri colice, bátăi de Constipațiile înimá, insomnie, precum și conglomeraarea sángeului în ficat, spliná și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea și depártéază prin un scaun ușor materii stricte din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei misturi rele a formării insuficiente de sánge și a stării bolnăvicioase a ficatului. Lipsa de apetit și reaua dispoziție, precum și durerile de cap și nóptile perdue (insomnie) consumă adeseori încetul cu încetul multe persóne. Vinul de burueni dá slăbetei puteri de traiu un nou și prospét impuls. Vinul de burueni mărește apetitul, ajutá mistuirea și nutrire, ușuréază formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sángeului, calméază nervi escitați și creează nouă voe de viétă. Nenumérate scrisori de recunoștință și mulțamita dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vênzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Turnișor, Seliște, Oena, Slănnic, Șeica-mare, Noorich, Avrig, Tâlmăciu, Boița, Cismădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Fianul-de-sus, Petrișfalău, Sebeșul-săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihail, Teiuș, Blăj, Pánade, Topu, Mediaș, Blăj, Săn-Mărtin, Ibașfalău, Basna, Agnita, Cincu-mare, Boholț, Făgăraș, Beclean, Cămpulung, Rémnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Humeoara, Hașeg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în tóte celelalte localități mai mari și mai mici din Ardel, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în tóte localitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vé de falsificări!

Să se cérá anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sânt: Vin de Malaga 450,0, Spirt de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Aniș, Rădăcină „Helen“, iarba ferului americană, Rădăcină „Entianus“, „Kalmus“ à 10,0. Tóte aceste se amestecă. un. dcm. [1] 12—12